

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. II. Vtrum in Christo sit tantùm vnum esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

Suares circa presentem articulum, & Vázquez disp. 70, c. 2. Ratio est, quod sit vnum suppositum & vna persona in Christo, vnus autem masculinè sine addito designat vnitatem personæ, vnde licet Pater & Filius dicantur vnus Deus, non tamen dicuntur vnus sine addito.

Quod similiter sit vnum neutraliter, non est ita certum; communius tamen traditur à Doctoribus; etque verius; quia in Christo duæ sunt naturæ inter se vnitæ vnione substantiali, ita vt vnde resultat vnum compositum per se: atqui vnum neutraliter positum sine addito potest dici de omni tali composito, vt patet in homine, leone, qui licet consent diuersis partialibus naturis, absolute tamen dicuntur vnum.

Dixi sine addito, quia cum addito, potest nomen, duo, vel plura, predicari de Christo; nam possumus dicere, in Christo sunt duæ vel plures naturæ simul, item, Christus est duo secundum ipsas naturas; & similes propositiones possunt formari, quibus potest denotari plura in Christo esse vnita.

Et ita explicandi multi Patres qui enuntiant de Christo plurale in neutro, sic potest explicari August. lib. contra Felicianum cap. 11. in fine, vt patet ex textu. Sophronius epistola quæ habetur in 6. Synodo generali actione 11. approbata actione 13. vbi etiam vocat vnum; & alij qui dicunt Christum esse aliud & aliud, quæ loquendi formæ nihil aliud volunt quam plures naturas conuenisse per vnionem ad Christum componendum, ex quo tamen non licet inferre *est duo*, per quod designatur esse plura sigillatim. Adde hanc propositionem *Christus est aliud & aliud*, propter suam ambiguitatem commodius negari.

ARTICVLVS II.

Vtrum in Christo sit tantum vnum esse?

AFFIRMAT. quæ conclusio certa est si intelligatur de esse omnino completo; natura enim humana carens propria personalitate non habet esse completum distinctum à Verbo per cuius subsistentiam subsistit, hoc constituto est

DVBIVM.

Vtrum in Christo sint plures existentie?

DUPLEX est hæc de re sententia. Prior asserit humanam naturam in Christo non habere propriam existentiam creatam, sed existere existentia increata Verbi, & proinde vnicam in Christo esse existentiam. Ita communiter Thomistæ, qui eam sententiam amplectuntur, quod existimant esse S. Th. Ad quam probandam, & ad satisfaciendum argumentis quæ in contrarium afferuntur, mirè hic philosophantur Caiet. & Med. similiter Aluarez disp. 14. concl. 3. quod videlicet existentia sit proprietas personalis primò & per se conueniens personæ, deinde ratione illius conueniens naturæ; atque ita volunt rationem personalitatis esse prioris existentiam & intimius coniungi essentię quàm existentiam, imò hanc non nisi ratione personalitatis tanquam susceptiui conuenire essentię.

Posterior sententia censet quod quemadmodum duæ sunt naturæ in Christo, ita duæ sint exi-

stentia, vna increata diuinæ naturæ, altera creata, quæ competat naturæ humanæ, & ratione illius conueniat Christo. Ita communius Theologi tam antiqui quàm recentiores, & Palud. dist. 6. q. 3. versus finem; vbi defendit non esse contrariam S. Th. quod videtur verius.

1. Quia nusquam apertè docet naturam humanam in Christo carere propria existentia; nam hic vel nihil dicit ea de re, vel contrarium indicat, quia in fine corporis colligens conclusionem ex discursu facto ait: *Sic igitur cum humana natura coniungatur Filio Dei hypostaticè vel personaliter (vt supradictum est) & non accidentaliter, consequens est quod secundum humanam naturam non adueniat sibi nouum esse personale, sed solum nona habitudo personalis ad naturam humanam, vt scilicet persona illa iam dicatur subsistere non solum secundum diuinam naturam, sed etiam secundum humanam.* Quibus verbis apertè constat S. Thom. solum negare humanitati Christi personalitatem & subsistentiam creatam, & solum negare aduenire Filio Dei nouum esse personale ratione humanitatis sibi vnitæ; & proinde indicat humanam naturam in Christo habere propriam existentiam.

Dices id non sequi; cum negando personalitatem propriam, neget etiam consequentia personalitatem, videlicet existentiam.

Resp. optimè sequi, nam seponendo disputationem de re ipsa, & solum inherendo ijs quæ tradit S. Th. non apparet vestigium quod existimauerit existentiam esse posteriorem personalitate, & esse illius proprietatem.

Idem S. Doctor quaest. 2. art. 6. responsione ad 2. vt soluat argumentum quo querebatur, quomodo natura humana non adueniat Filio Dei accidentaliter; respondet non aduenire vel vniri accidentaliter, quia aduenit non quasi assumpta ad vnum esse prout est natura, sicut corpus assumitur ad esse anime, sed ad vnum esse prout est hypostasis vel persona, vbi rursus apertè docet in Christo esse quod dicitur vnum, solum esse hypostaseos & personæ, non autem existentie.

Idem quaest. 4. art. 2. & 3. dicit, *illud quod assumitur oportet præintelligi assumptioni*; igitur secundum S. Thom. natura humana debet præintelligi assumptioni, non debet autem præintelligi secundum solum esse essentia; seiunctum ab esse existentie; cum tale esse nihil sit reale, sed solum habeat esse obiectiui & possibile: quod autem præintelligitur assumptioni debet præintelligi secundum esse reale; igitur natura humana præintelligitur assumptioni secundum esse existentia; sublimo: atqui natura humana in Christo habet illud idem esse secundum quod præintelligitur, & hoc intendit S. Thom. locis citatis; ergo conformiter discursui S. Thom. in prædictis locis natura humana dicenda est in Christo habere existentiam propriam creatam.

Questione de vnione Verbi incarnati art. 4. expresse tradit in Christo esse aliud esse ab esse supposito, quod esse etsi non sit esse accidentale, quia homo non predicatur accidentaliter de Filio Dei, non tamen est esse principale sui suppositi, sed secundarium. & ad 1. dicit, *esse humane nature non est esse diuine, scilicet in Christo, ex quibus patet quod censuerit prædicto loco humanitatem in Christo habere propriam existentiam: quam sententiam non patet vllibi retractasse, his præmissis de mente S. Thom. Resp. &*

Dico omnino verius est humanitatem in Christo existere

Probatur esse D. Th. ex varijs locis.

Obiectio.

Soluitur.

5.

S. Th. admittit in Christo quoddam secundarium esse.

6.

Omnino
verus est
humanitas
existere
existentiā
creatā, di-
stinctā ab
existentiā
Verbi.
Prob. 1.

Nulla crea-
tura potest
poni forma-
liter extra
nihil per di-
uinam exis-
tentiā.

Secundō.

7.

Tertiō.

Respon-
siones quorū-
dam ad hoc
argum.

8.

Resellitur
multiplici-
ter.

Creatione
nimis Chri-
stie plane

existere existentia creatā, distinctā ab existentia Verbi; atque adeo duas in Christo esse existentias; vnā increatam, creatam alteram.

Posteriores partes continent maiorē expressio-
nem prioris: quæ probatur 1. existentia est forma-
lis actualitas rei per quam vnaquæque res ponit-
ur in rerum natura extra nihil, & sit quædam en-
titas. atqui nulla creatura videtur posse poni for-
maliter extra nihil per diuinam & increatam exis-
tentiā; igitur humanitas in Christo non ponitur
in rerum natura & extra nihil formaliter per diui-
nam existentiam, neque per eandem constituitur
in ratione entitatis actualis. minor prob. creatu-
ra in sua entitate & secundum id quod ponitur ex-
tra nihil, dependet essentialiter à Deo tanquam à
causa efficiente; atqui existentia diuina non potest
pendere à Deo tanquam à causa efficiente; ergo id
secundum quod creatura ponitur extra nihil non
est diuina existentia.

Prob. 2. creatio per se & omnibus alijs præcis-
tendit ad esse existentia, ita vt sese extendat vsque
ad existentiam rei; igitur per creationem animæ
eidem tribuitur esse existentie; non increata, ergo
creata; ergo anima Christi habet esse existentia
creatum sibi communicatum per creationem.

Conf. si natura humana vnita Verbo non ha-
beat aliud esse quā diuinum, seu si solum existat
existentia increata Verbi, non potest intuitiue vi-
deri à non beato; cum non possit videri nisi vt en-
titas quædam in rebus posita, & visio non sinit in
esse essentia, cum illud præcisum ab esse existen-
tia nihil sit. ex quo sequitur quod non solum an-
gelus non possit videre animam Christi per vires
naturæ, sed ne quidem per scientiam infusam ex-
tra visionem beatificam; quod tamen nullo modo
videtur alienandum.

Prob. 3. nihil potest assumi, nisi supponatur
prius naturā existens. igitur anima prius naturā
existit quā à Verbo assumatur; atqui in eo prio-
ri non potest censerī existere existentia Verbi; er-
go propria & creatā. maior patet; nihil carens esse
potest alteri vniri; ergo saltem prius naturā sup-
ponitur existere. minor verò patet, quia quidquid
prouenit humanitati à Verbo præsupponit vnio-
nem eiusdem humanitatis cum Verbo.

Ad hoc argumentum varij variè respondent.
Medin. responsione ad confirmationem tertij; di-
cit, animam Christi prius intelligi creatam quā
assumptam. sed in illo priori impediri à proprio
esse, quod erat habitura. itaque in illo non in-
telligi habere esse, sed vniri, & esse quasi in via ad
esse diuinum. Consimilia tradit Alvarez de In-
carnatione disp. 14. notabili 3. ante conclusio-
nes.

Verū hæc videntur dicta parum solidè. 1.
quia repugnat esse actionem per quam ponitur
terminus, & non poni terminum; sed creatio est
actio per quam responditur extra nihil, & sit quæ-
dam entitas; igitur implicat poni creationem &
animam non poni extra nihil quoad esse reale, &
per consequens illam non habere esse existentia.
2. creatio animæ Christi est actio distincta ab vnio-
ne eiusdem cum Verbo; ergo habet terminum
distinctum; non habet autem pro termino solum
esse essentia, cum essentia præcisā existentia nihil
sit reale, sed tantum concipiatur vt quid potens
esse, & proinde sistens in eo statu non possit ter-
minare actionem realem; ergo habet etiam esse
existentie. 3. creatio animæ Christi est planè eius-
dem rationis cum creatione cuiusque nostrum,

fuisseque eiusdem rationis, licet non habuisset
coniunctam eodem tempore vnitionem sui cum
Verbo; sed creatio respectu aliorum habet pro
termino rem existentem; ergo etiam creatio ani-
mæ Christi. 4. repugnat creationem esse priorem
assumptione, & per illam eandem animam intel-
ligi vniri.

Dices animam rationalem Christi produci in
Verbo; igitur non præsupponitur esse antequam
vnatur. Patet à simili in accidente, quod eadem
actione producitur & vnatur materia.

Resp. negando conseq. & dico non esse simi-
le quod assertur de accidente; quia illud produ-
citur subiecto concurrente per modum materiae
in qua recipitur, & quam perficit; anima verò
non recipitur in Verbo, nec illud perficit; vnde
creatio animæ est actio planè distincta ab eiusdem
vnione cum Verbo tendens ad esse actuale rei.

Lorca quamvis disp. 68. sentiat cum commu-
ni sententia; tamen num. 7. illius disputationis hoc
argumentum conatur enervare, asserens quod na-
tura humana eodem instanti temporis & natura
sit concepta & vnita. pro quo citat plura Conci-
lia & Patres, qui cum absolute negent naturam
humanam prius extitisse quā fuerit assumpta
vel vnita Verbo, non solum excludunt priorita-
tem temporis, sed etiam naturā.

2. Negant absolute existentiam naturæ in se-
ipsa; quæ tamen necessariò esset concedenda si hu-
manitas prius naturā extiterit quā fuerit assump-
ta. & ita duplex concedenda existentia naturæ
si semel existat in se secundò in Verbo.

3. Dicunt idem esse assumptionem & concep-
tionem; quod dici nequit, si actiones fuerint si-
bi succedentes.

4. In alijs natura non prius existit quā sub-
sistat, igitur neque prius secundum ordinem natu-
ræ humanitas in Christo existet quā subsi-
stat.

5. Nisi id dicatur, non apparet quomodo B.
Virgo sit mater Christi; cum eius actio sit termi-
nata in sola humanitate. Vnde dicit creationem
animæ & hominis generationem esse simul natu-
rā, & in genere censet vnum non esse prius altero
secundum naturam nisi sit eius causa in genere
causæ efficientis. Verū hæc & similia non suffi-
cienter probant eius intentum.

Ad 1. enim dico sanctos Patres negantes na-
turam humanam prius extitisse quā fuerit as-
sumpta, solum velle negare quod prius tempo-
re extiterit. quod ostenditur i. ex communi usu
loquendi, quando enim sine illo addito dicitur,
hoc non præexistit alteri, nisi ex antecedentibus
& consequentibus aliud colligatur, intelligitur de
præexistentia quoad ordinem temporis. 2. ex eo
quod Patres agerent vel contra Originem, qui
asserbat animam Christi prius tempore extitisse
quā assumeretur; vel contra Eutychetem qui
idem censabat, cum existimaret Christum esse ex
duabus naturis ante adnationem: inde enim con-
cluditur quod senserit naturam humanam prius
tempore extitisse quā assumeretur. videri potest
S. Leo epist. 11. vel 3. contra Nestorium docen-
tem naturam humanam remanere in proprio sup-
posito; contra quem docet illam naturam nullo
vnquam tempore extitisse in proprio supposito,
sed eodem instanti temporis quo creata est, inexti-
titisse Verbo, à cuius subsistentia fuit sustentata
& terminata.

Ad 2. dico Patres optimè negare naturā Christi
extitisse

Replica.

Soluitur.

9.

Lorca idem
argumentū
conatur.
enervat
rationibus.

10.

Sed eius ra-
tionem sol-
uuntur.
Ad 1. Resp.

S. Leo.

Resp. ad 2.

existit in seipsa, quia, ut ex illis patet, nullo vnquam temporis momento existit extra Verbum: neque concluditur quod existerit in seipsa, vel duplex existentia, si prius naturâ existerit quam assumeretur; nam existere prius in seipso, &c. dicitur prioritate temporis, & in quo, quod falsum est respectu animæ Christi prius autem naturâ existere solum dicitur prioritate à quo & secundum ordinem causæ, vel eius quod aliquo modo ad causam reducitur; ex qua prioritate non licet concludere quod natura humana aliquando in seipsa existerit, vel duplicem habuerit existentiam.

Ad 3. dico si formæ illæ loquendi in eo rigore sumi debeant in quo sumit Lorca, non solum non posse dici productionem naturæ humanæ & eiusdem vnionem esse actiones sibi succedentes, sed nec posse dici esse plures actiones; cum tamen censetur esse actiones diuersas: vel ergo eius argumentum etiam iuxta illius principia nimium concludit, vel non necessarîo concludit intentum; potueruntque ita loqui Patres quamuis essent actiones diuersæ, quarum vna fuit naturâ posterior alterâ; quia prior ad posteriorem ordinabatur, & quidem eodem temporis momento ponendam; ita ut propter connexionem illarum inter se, vulgari modo dici posset humanitatem ipsâ assumptione produci; quamuis in rigore duæ essent actiones, quarum vna quoad ordinem naturæ præsupponebatur alterâ. videri potest dubium 4. art. 7. q. 2. & cum huiusmodi actiones non planè per accidens se habeant respectu sui inuicem, non videntur positæ sine vilo ordine vnus ad alteram.

Ad 4. Resp. quidquid sit de antecedente, negando conseq. si enim res non prius existat quam subsistat, id inde oritur quod vnâ & eadem actione tribuitur ei esse & subsistere; (cuius tamen contrarium in superioribus censuimus esse probabilius; diximus enim subsistentiam effectiue fluere à natura cuius est subsistentia.) in præsentî autem sunt duæ actiones, quarum vna est naturalis, supernaturalis altera; per quarum vnâ recipit esse actuale & ponitur extra causas, per alteram verò vnitur alteri, quando autem ita fit, res quæ vnitur prius naturâ supponitur existens.

Ad 5. Resp. negando assumptum; nam dubio citato offendimus quomodo Beata Virgo dici possit mater Dei, quamuis actio productiua corporis & animæ præcedat eorundem vnionem cum Verbo, quod & paulo post reperimus, ut satisfaciamus argumento Thomistarum, qui inde etiam conantur probare existentiam increatam humanitatis Christi, certè nisi aliud interueniret, per concomitantiam actionum non ita commodè res videretur explicari.

Fundamentum quo nitur Lorca ad negandum corpus & animam prius naturâ existere quam assumantur, non videtur verum; si enim dependentia vnus ab altero in genere causæ efficientis sufficit ad prioritatem naturæ; quidni sufficiet & alia? v.g. tamquam à causâ materiali, à conditione prærequisita, &c. Cùm ergo actio productiua & vnitiua non planè per accidens se habeant respectu sui inuicem, sed aliquam habeant connexionem; & vnitiua dependeat à productiua saltem vt conditione prærequisita optimè tam actio productiua quam eius terminus, scilicet res existens, dici possunt ordine naturæ præcedere ipsam assumptionem, ex quibus patet ex hoc etiam capite solidum sumi argumentum ad probandum naturam humanam in Christo habere existentiam

creatam, quod rursum

Prob. 4. si natura humana in Christo non existit propriâ existentia creatâ, fatendum erit immediatam vnionem naturæ humanæ ad Verbum, factam non solum ad subsistentiam sed etiam ad existentiam; cumque Thomistæ communis teneant vnica in Deo esse existentiam, scilicet naturâ diuinâ, consequenter dici debet vnionem factam in aliquo communi tribus personis, & proinde tres personas incarnatas, quod est falsum & supra impugnatum quæst. 3. art. 2. in dubio. videri possunt ibidem dicta & hic applicari.

Porro vnica dari in Deo existentiam tenent Capreolus in 3. distinct. 1. quæst. vnica art. 3. ad 2. contra 2. conclusionem. Caiet. 1. parte q. 28. art. 2. Bannes eadem parte q. 40. art. 4. dub. 2. §. ex istis colligit.

Aluarez disputatione citatâ negat id sequi, quia vnio cum existentia increata est solum mediata; sicut ergo non sequitur tres personas assumpsisse naturam humanam eò quod mediata natura humana sit vnita diuinâ: ita in præsentî non sequitur.

Verum id non satisfacit, quia secundum priorem sententiam vnio in existentia ita facta est, vt natura humana formaliter existat per existentiam increatam, & per illam denominetur existens, si ergo solum detur existentia communis tribus diuinis personis; natura humana in Christo per illam existet formaliter, & per illam terminabitur; ergo poterit terminari à tribus personis. Alia est ratio naturæ diuinæ, quæ nullo modo terminat naturam humanam, sed solum illi vnitur, quia est in persona cui vnitur natura humana.

Prob. 5. proprietates & affectiones reales non profiunt nisi à natura realiter existente, & iuxta conditionem realitatis naturæ; cùm ergo in Christo sint duplicis generis proprietates & operationes, duplex erit existentia naturarum; scilicet increata diuinæ, creata humanæ.

Medin. supra responsione ad argumenta Scoti dicit disparem esse rationem, quia intellectus &c. sunt proprietates naturæ, esse verò est proprietas personæ.

Sed fundamentum Medinæ (quod est etiam Caietani) videtur omnino falsum, si esse seu existere distinguatur à natura (de quo nondum disputo) 1. natura diuinâ verè & realiter existit per existentiam absolutam quam non habet à personalitatibus prout ab ea distinguuntur, ergo falsum est quod esse seu existere proueniat naturæ à persona, id est personalitate, ita vt natura realis prius afficiatur personalitate & illâ mediante recipiat existentiam.

Antecedens prob. naturæ diuinæ prius ratione quam determinetur ad esse personale, conueniunt attributa absoluta, intellectus, voluntas, sapientia, iustitia, &c. quæ non conueniunt nisi enti existenti, igitur in illo priori existit, seu in illo conuenit illi existentia.

Item priusquam personæ censeantur aduenire dici debet quod diuina natura sit ens perfectum, purus actus, independens; hæc autem omnia intrinsecè includunt existentiam; ergo natura diuina in illo priori existit, videri potest S. Thom. 1. parte quæst. 3. artic. 4. cuius rationes quibus probat existere seu esse in Deo idem esse cum essentia, ostendunt naturam diuinam, etiam in quantum vnâ, habere existentiam, & proinde vt preuenit personalitates, & per consequens non foreiri

Prob. 4. conclusio.

14. Vnicam in Deo existentiam tenent Capreol. Caiet. Bann. Resp. Aluarez.

Reijcitur.

Prob. 5.

Responsio Medinæ.

Sed eius principium videtur falsum.

15. Esse seu existere nō est proprietas personæ.

illud esse etiam nostro modo concipiendi mediantibus personalitatibus.

Aboluta in
Deo priora
relatiuis.

Conf. omnia absoluta necessaria in Deo sunt priora relatiuis; cum ergo. existentia diuina sit quid absolutum & commune tribus personis, sitque necessarium, est prior personalitatibus diuinis; & per consequens non potest competere naturae mediantibus personalitatibus; igitur neque dicendum in creatis eam aduenire naturae mediante personalitate, cum non possit assignari ratio diuersitatis.

16.

Quod gra-
dus est vni-
uersalior, eo
prius rebus
competit.

2. Existentia accidentis non aduenit illi mediante inhaerentia; cum accidens separatum à subiecto possit existere; igitur neque existentia substantiae aduenit illi mediante personalitate, cum personalitas & substantia ita se habeat ad existentiam substantiae, sicut inhaerentia ad existentiam accidentis.

3. Quod gradus est vniuersalior eo prius videtur competere; existentia autem est gradus & ratio quadam vniuersalior, quam sit substantia vel inhaerentia. ergo videtur prius inueniri in rebus quam substantia vel inhaerentia. Vnde falsum est personam esse susceptivum ipsius esse seu existentiae; non enim est magis susceptivum quam inhaerentia accidentis sit susceptivum existentiae accidentis.

Cōclus nō
fatis proba-
tur ex Da-
masc.

Eadem conclusio à quibusdam probari solet auctoritate Damasceni lib. 3. de fide cap. 3. 11. 12. 22. Verum ut bene aliqui aduertunt, ijs locis nullo modo fauet isti opinionis; nam cap. 3. solum vult naturam humanam per vniōem hypostaticam non esse mutata in Dei naturam; non etiam in nihilum redactam, sed remansisse à parte rei; quod verum est, siue propriam habeat existentiam, siue existat existentia increata Verbi. Cap. 11. docet assumptam naturam in indiuiduo, non verò solā cogitatione abstractam; & cum capitibus citatis tradit naturam humanam habere existentiam in Verbo, non vult determinatē quod existat existentia propria, sed quod non existat per se, sed in alio, siue habeat propriam existentiam, siue existat existentia increata Verbi.

Coroll.

Ex plerisque rationibus à nobis factis non tantum sequitur naturam humanam non extitisse existentia increata Verbi, sed ne quidem potuisse existere.

Obijciunt.

Dices probabile est existentiam distinguere tam à natura quam à substantia; igitur verisimile est potuisse existentiam à natura separari, atque adeo naturam assumi ad existentiam increatam.

Resp.

17.

Existentia
ratione so-
lūm distin-
guuntur ab
essentia.

Resp. id videri fundamentum prioris sententiae, quo posito variè colligit naturam humanam assumptam ad existendum existentia Verbi. Sed i. communior eaque verior sententia hoc tempore est existentiam solā ratione distinguere ab essentia. 2. eo principio neglecto, dico nullo modo sequi posse essentiam realem seu in rebus inuentam extra nihil separari à sua existentia, cum illa sit intima rei actualitas per quam res formaliter ponitur extra nihil, nulla autem natura potest poni extra nihil absque actualitate.

Replica.

Dices natura humana potuit subsistere per diuinam substantiam; ergo potest existere per diuinam existentiam.

Solutur.

Resp. neg. conseq. nam quidquid demum sit substantia, illa supponit naturam in rebus constitutam extra causas; nihil autem repugnat aliquam naturam existentem in rebus, per aliud terminari: actualis verò existentia id non supponit, sed est

id quo primò res sortitur esse reale & actuale. res autem non potest esse actualis entitas formaliter per aliud: quod specialiter potest confirmari in entitate creata, quae ab alio dependet vt à causa efficiente vt sortitur existentiam, quod non potest conuenire existentiae increatae, quae à nulla causa efficiente pendere potest.

Quomodo verò non obstante eo quod natura humana in Christo habuerit propriam existentiam distinctam ab existentia diuina, non fuerit eidem accidentaliter coniuncta indicauimus supra q. 2. art. 6. quia videlicet caruit suo vltimo complemento substantiali, nimirum subsistentia, & ita potuit vniri alteri substantialiter vt vltimo terminaretur & sortiretur vnum esse completum cum Verbo. Vnde licet in Christo sint duo esse existentiae; Christus tamen non est duo, sed vnus & vnus, & absolute dicendus esse habere vnum esse, per quod designatur esse vltimum & omnino completum, quod est personale.

Contra resolutionem, Obijciunt 1. Sophronius in 6. Synodo actione 11. agens de humanitate Christi dicit, in Verbo Dei non in seipsa habet existentiam vnam cum Verbo. igitur non habet existentiam creatam.

Resp. ad antecedens in epistola Sophronij non haberi illam particulam, cum Verbo. 2. dico Sophronium solum velle docere naturam humanam non praextitisse vniōi, neque in se extitisse priusquam vniretur Verbo, sed existere in Verbo, quod patet ex toto discursu: nam immediatē ante verba citata dicit, simul quippe caro, simul Dei Verbi caro simul caro animata rationalis, simul Dei Verbi caro animata rationalis; & totus discursus eo collimatur vt doceat contra Nestorium, primò naturam humanam Christi nullo tempore praextitisse vniōi sui cum Filio Dei; secundò eandem in Christo carere propria substantia & subsistere substantia Verbi. Solum ergo vult Sophronius humanitatem nunquam extitisse à Verbo separatam & in seipsa, sed ab initio suae productionis fuisse illi vnitam. Particula, vñ, quae habetur in codice latino, & quae parere posset difficultatem, non habetur in graeco, quā sublatā tollitur omnis difficultas, & clarē apparet Sophronium nihil aliud velle quam quod diximus. Conf. quia in ea parte epistolae totus est in eo vt ostendat animam & corpus Christi conuenisse cum Verbo ad subsistendum per illud, atque adeo vnicam habere cum illo substantiam.

Ex his ad argumentum in forma Resp. neg. conseq. Addunt aliqui vocem *ὁμοῦ* quae habetur in Graeco significare substantiam, sed quidquid sit hac de re, & nomine existentiae sumpto in communis significatione, argumentum nihil concludit, vt ex dictis patet.

Obijciunt 2. Damasc. lib. 3. de fide cap. 22.

Resp. nihil haberi in Damasceno quod priori sententiae faueat, quia cap. citato quod ad rem presentem facere possit, solum tradit carnem Christi Verbo vnitam, imò potius in ipso extitisse, ac personalem cum eo habuisse identitatem. ex quibus nullo modo licet colligere quod humanitas extiterit existentia Verbi increata.

Obijciunt 3. quod persona sit quae acquirit esse: illa enim est quae producit, & ipsum suppositum est terminus generationis. Vnde terminus generationis in Christo est persona Verbi existens in natura humana.

Ad priorem partem Resp. personam acquirere esse tanquam vltimum terminum actionis; natu-

Obiectio 1.

18.

Quo sensu
humanitas
in Verbo
habet exi-
stentiam?

Obiectio 2.

Resp.

19.

Obiectio 3.

Resp.

ram

nam verò etiam acquirere esse tanquam terminum formalem; & proinde personam non posse dici acquirere esse cum exclusione naturæ, seu quasi natura non nisi per personam acquirat esse: quia etiam dici potest quod natura fiat, producatur & acquirat esse.

Ad alteram partem similiter dico terminum ultimum & totalem generationis esse ipsum suppositum, terminum verò formalem esse ipsam formam, quæ per generationem acquirit esse, vel saltem vnitur materiæ & corpori. Vnde ex eo quod suppositum sit terminus humanitatem in Christo debere habere esse, seu existentiam increatam.

Obijciunt 4. ex secunda sententia sequitur Verbum existeret per existentiam creatam, & illam esse Verbi perfectionem.

Resp. negando sequelam; solum enim sequitur quod in quantum homo existat per existentiam creatam, non verò absolute; quia ut res dicatur absolute & simpliciter per aliquid existeret, necesse est ut intrinsecè habeat huiusmodi existentiam: Verbum autem non habet intrinsecè existentiam creatam.

Obijciunt 5. de fide est quod B. Virgo sit & vere dicatur mater Dei; non posset autem dici mater Dei, nisi humanitas in Christo existeret existentia increata Verbi; ergo. Minor prob. ut dicatur mater Dei debet attingere esse diuinum: atqui illud non attingeret nisi existentia naturæ humanæ sit increata; cum tota actio B. Virginis solum versaretur circa creatum.

Aliqui tanti hoc argumentum faciunt ut, nisi obstat auctoritas tam multorum sententiarum naturam humanam in Christo habere propriam existentiam, propter illud censerent eam sententiam esse improbabilem, & parum fidei consentaneam. Verum tantum abest ut hoc argumentum faciat pro priore sententia, ut potius non leuiter ei aduersetur quod ostenditur: B. Virgo neque potuit producere existentiam increatam, ut patet ex terminis, neque potuit illam communicare actione quæ attingat existentiam increatam, neque etiam actione quæ attingat creaturam, camque applicet existentia increata, cum huiusmodi actiones sint supernaturales, quas non potest creatura virtute sua naturali attingere.

Conf. 1. si hoc sufficiat, posset aliqua dici mater si supernaturaliter à Deo assumeretur ad vniendum diuinæ existentia: aliquam naturam præexistente: quod tamen dici nequit.

Conf. 2. actio, ratione cuius aliqua dicitur mater, ex sua naturali conditione est vitalis & procedit à principio vitali: atqui actio quæ natura humana vnitur diuinæ existentia non proveniret à principio vitali, quia non magis repugnat pro huiusmodi vniione assumi agens inanime quam animatum.

Conf. 3. mater concurret tanquam agens principale ad actionem ratione cuius dicitur mater: quid autem aliud præstiterit B. Virgo, constat non potuisse concurrere ad actionem vnitivam humanitatis cum existentia increata; igitur ratione illius non dicitur mater, & per consequens hæc actio non requiritur in Virgine ut dicatur mater; & proinde ex eo quod B. Virgo sit mater Dei, non aptè colligitur quod humanitas Christi debeat existeret existentia increata: cum ut patet ex dictis non aliunde concludatur, quam quod mater Dei debeat sua actione attingere esse diuinum.

Conf. 4. generatio est actio naturalis, & solum respiciens esse naturale.

Ad argumentum ergo in formâ Resp. neg. minorem, ad cuius probationem Resp. dist. maiorem: debet attingere esse diuinum tanquam terminum formalem actionis seu generationis, nego: debet attingere tanquam terminum ultimum & totalem actionis, concedo. Iuxta quem sensum nego minorem, quia terminus actionis ultimus & totalis non definit esse diuinus, quamvis existentia humanitatis sit creata. Cum ergo terminus ultimus actionis B. Virginis sit diuinum suppositum, seu suppositum Filij Dei, verè & propriè dicitur mater Dei, vel mater Filij Dei; quia videlicet concurret ad productionem humanitatis, quæ eodem tempore est in diuino supposito, & quæ productio ultimò tendit ad suppositum diuinum subsistens in natura humana. Cum ergo B. Virgo respectu Filij Dei ut subsistentis in natura humana præstet quod alia matres præstant in generationibus alijs, ratione quarum dicuntur matres; ea etiam verè dicitur mater, siue humanitas existat existentia increata siue creatâ.

Dices actio B. Virginis nullo modo tendit ad suppositum diuinum, cum prius naturâ existant partes humanitatis quàm à Verbo assumantur, ut ex dictis patet.

Communiter respondetur licet prius intelligatur terminus formalis productus quàm vnitus Verbo, tamen B. Virginem dici matrem Dei, cum eodem instanti temporis humanitas reipsa vniatur Verbo, & ita Deus sit ultimus terminus. Verum id non videtur carere difficultate; cum tunc vel actiones sint tantum concomitantes, vel generatio sit naturâ prior, quæ nisi accederet, alia actio non posset sortiri rationem productionis Filij Dei. Vnde

Resp. ex dictis partim q. 6. art. 5. dub. 3. partim q. 2. art. 7. dub. 4. in fine. Diximus enim illâ q. 6. partes prius à Verbo assumptas quàm inter se unitas. Cum ergo B. Virgo concurrerit ad vniorem partium quæ prius naturâ erant unitæ Verbo, sequitur quod eius actio non concomitanter nec per accidens ratione alterius actionis coniuncta, sed per se & immediatè habuerit pro termino totali diuinum suppositum subsistens in natura humana; atque ita commodissimè inueniatur actio propter quam dicitur mater Dei.

Quamquam & prior solutio quæ est communis non sit improbabilis, in quam reipsa incidunt Thomistæ, qui censent B. Virginem concurrisse ad productionem humanitatis sub ratione essentialis, quæ reipsa coniuncta est subsistentia & existentia increata; quod satis constat debuisse fieri per diuersas actiones.

QVÆSTIO XVIII.

De pertinentibus ad unitatem in Christo quantum ad voluntatem.

ARTICVLVS I.

Vtrum in Christo sint due voluntates?

ESPONDET affirmatiue.

Notandum præter eos qui vnam in Christo ponebant naturam, de quibus actum est supra q. 2. & eos qui negabāt

Resp. Actio B. Virginis quæ ratione se habuerit ad suppositum diuinum.

22.

Replica.

Resp. 23.

Partes prius fuerunt assumptæ à Verbo, quæ B. V. ad eam vniorem concurrerit.

Resp. affirm.